

0

Je li došlo vrijeme za socijalnu ekonomiju – EU i ekonomija koja radi za ljude

Objavio DemosMedia u 24. kolovoza 2023. Tagovi Kategorija

FOTO: PIXABAY

S obzirom da ćemo se osvrnuti na socijalnu ekonomiju koja na razini EU, kroz novi akcijski plan treba doživjeti svoje uozbiljenje, na pluralni ekonomski sustav u kojem se socijalna ekonomija treba integrirati u javni i kapitalistički sektor te na samu budućnost koja je u sadašnjosti i u kojoj nije sve razumljivo i jasno određeno, otvara se i potreba za dijalektikom i približavanjem istini.

Imajući u vidu opsežnost i složenost akcijskog plana o socijalnoj ekonomiji koji za sljedeće desetljeće namjerava u središte staviti "socijalnu i produktivnu Europu" te naglasak koji je stavljen na zelenu i digitalnu transformaciju, zelenu i društveno odgovornu javnu nabavu koja je još uvijek na razini neke ideje, postavlja se pitanje, zašto se takvom snagom i odlučnošću solidarnost preselila u fokus kreiranja politike. Radi li se, uistinu o tome da je za EU došlo vrijeme priznanja socijalne ekonomije, kao puta solidarnosti, socijalnog i pravednijeg interesa ili će ta pravednija, ekološka, ekonomska i društvena transformacija, pojačana kapacitetom socijalne ekonomije biti nastavak kapitalističkog neoliberalizma ili, metaforički rečeno kapitala obojenog u zeleno i digitalno. U kojem će smjeru akcijski plan ići, kojom brzinom će se odvijati, hoće li, možda doći do razvodnjavanja ili će se istinski pokretati procesi, hoće li se zemlje članice i Europska komisija konkretno obavezati da će provesti socijalnu ekonomiju i u konačnici, hoće li socijalna ekonomija ući na široka vrata u Hrvatsku ili ćemo, figurativno biti izgubljeni u prijevodu, ostaje za vidjeti imajući, prije svega u vidu da se socijalna ekonomija integrira u javni i kapitalistički ekonomski sektor. U moru mjera i ciljeva akcijskog plana, zasigurno je potrebna dublja analiza svih elemenata koji

DM RADIO**NAJNOVIJE****iskočio. Traje potraga**

26. KOLOVOZA 2023.

[Aktualno Lifestyle](#)[Zanimljivosti](#)**Misli im odlutaju: Ovi horoskopski znakovi vole pričati, ali ne slušaju druge dok govore**

26. KOLOVOZA 2023.

[Aktualno Hrvatska](#)

promiču socijalnu ekonomiju i zato su kroz tekst postavljena određena pitanja i istaknute određene premise kako bi se dobila što realnija slika.

Socijalna ekonomija ili kako je neki još zovu treći sektor povijesno je utemeljena na zadrugarstvu i narodnim udrugama, a u Hrvatskoj još uvijek nije dovoljno prepoznata. Iako je Hrvatska izradila Nacionalnu strategiju za razvoj društvenog poduzetništva za razdoblje 2015.-2020., s ciljem poticanja novog načina poslovanja, u kojem se preklapaju poduzetničke prakse i vrijednosti usko povezane s društvenom odgovornošću i načelima zaštite okoliša, ništa se ozbiljnije nije dogodilo. Poslovni model socijalne ekonomije, unatoč svojim aktivnostima bio je institucionalno nevidljiv i na razini EU, sve do 1996. godine kada je Europski parlament od Komisije zatražio „da poštuje socijalnu ekonomiju“, kao temelj europskog socijalnog modela.

Ovaj poslovni model koji uključuje gotovo tri milijuna organizacija (zadruga, društvena poduzeća, zaklade, udruge, dobrotvorna društva...) i zapošljava kroz razne gospodarske djelatnosti 13,6 milijuna ljudi ima demokratsko i participativno upravljanje te stavlja ljude, društvenu i ekološku svrhu ispred profita. Dio dobiti od djelatnosti u interesu je samih članova ili korisnika, čime na čelo stavlja kolektivni i opći interes. Upravo je tijekom pandemije COVID 19 ovaj model došao do izražaja kad su mnoga poduzeća socijalne ekonomije bila na čelu krize, kroz proizvodnju maski za lice, podržavanje digitalnog online obrazovanja, pomaganje ljudima u potrebi te kroz pružanje pomoći u lokalnim zajednicama.

Kako bi bolje razumjeli ovaj oblik poslovanja uzet ćemo primjer društvenog poduzetništva u Hrvatskoj, kao podsektora socijalne ekonomije i kao oblik poslovanja vođen primarno društvenim ciljevima te stvaranjem pozitivnog društvenog i okolišnog učinka. Radi se, zapravo o braniteljskim zadrugama koje su uključene u društveno poduzetništvo, kao jedno od ključnih elementa u prevladavanju socijalnih i ekonomskih problema. Hrvatski braniteljstvaraju novu vrijednost, osiguravaju financijsku održivost i ulažu najmanje 75% godišnje dobiti u ostvarivanje i razvoj ciljeva poslovanja, čime se, zapravo očituje koliko doprinose gospodarskom razvoju i razvoju društva u cjelini. Drugim riječima, za razliku od od tradicionalnog poduzetništva, profit koji se ostvaruje reinvestira se ulaganjem u zajednicu ili se koristi za provedbu ciljeva koji doprinose poboljšanju uvjeta življenja, povećanjem zapošljavanja, borbi protiv siromaštva, socijalnom i radnom integriranju ranjivih skupina, očuvanju okoliša i održivom razvoju. Moglo bi se reći da su braniteljske zadruga napravile dobar temelj socijalne ekonomije koja ima jake lokalne korijene koji doprinose razvoju ruralnih područja, posebno u segmentu poljoprivrede i organske proizvodnje hrane.

Važno je reći da su akcijskim planom obuhvaćene zelena i digitalna tranzicija koje bi u dijalogu s javnim tijelima i zainteresiranim stranama pomogle zelenim i digitalnim prijelazima socijalne ekonomije. Dijelovi socijalne ekonomije već doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji, opskrbom održivih roba i usluga te premošćivanjem digitalnog jaza, a njihovi participativni poslovni modeli, koji uzimaju u obzir potrebe građana, zaposlenika i drugih dionika, pomažu osigurati da prijelazi budu pravedni. Šire gledano, digitalne tehnologije mogu djelovati kao poluga olakšavanjem replikacije i povećanja uspješnih inicijativa socijalne ekonomije u državama članicama. S obzirom na ambicije EU da do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent, maksimiziranje doprinosa socijalne ekonomije, čini se kao pravi put, međutim, uzimajući u obzir veliku zastupljenost zelene i digitalne tranzicije u akcijskom planu, postavlja se pitanje promiče li stvarno plan ekonomiju socijalne solidarnosti sa snažnim transformacijskim potencijalom za promjenu ekonomije vođene tržištem ili je to samo neki oblik usputne potpore trećem sektoru i društveno odgovornim poduzećima, zbog potrebe zelene obojenosti. Sve u svemu, kada govorimo o socijalnoj ekonomiji govorimo i o privatnim subjektima koji su neovisni od javne vlasti i bit će „zanimljivo“ promatrati što će se događati i hoće li se, u konačnici maksimizirati zajedničke koristi i brinuti za podmirenje potreba ljudi, a ne kapitala.

Kroz akcijski plan naglasak se stavlja i na važnost poticanja i prihvaćanja društveno odgovorne javne nabave i EK poziva državne članice na suradnju s dionicima socijalne ekonomije, kako bi im se olakšao pristup i mogućnost javljanja na natječaje. Kada govorimo o društveno odgovornoj nabavi, još uvijek se govori o ideji, koja je već dulje vrijeme prisutna i koja odudara od javne nabave kakvu poznajemo. U osnovi radi se o nabavi koja promiče

FACEBOOK

NAŠ YOUTUBE
KANAL

KOLUMNNE

.....ija
**masovne
zabave**

21. KOLOVOZA 2023.

Aktualno Kolumne

**Bez vladavine
prava i zaštite
od pretjerane
moći nema ni
promicanja
europskog
načina života ni
europskog
identiteta**

26. KOLOVOZA 2023.

održiv razvoj, a kao jedan od glavnih mehanizama je održiva zelena javna nabava, odnosno instrument održive proizvodnje i potrošnje kojim se potiče nabava zelenih proizvoda i usluga. Drugim riječima, kroz postupak javne nabave, osim kriterija koji se odnosi na odabir ekonomski najpovoljnije ponude, (osim kod nabave električne energije koja uključuje kriterij održivosti, odnosno udio električne energije iz obnovljivih izvora), trebali bi se uključiti i drugi kriteriji, od zapošljavanja, poštivanja prava radnika i dostojanstvenog rada, društvene uključenosti, kriterij održivost... S druge strane treba imati i u vidu javnu nabavu i ozbiljne nepravilnosti koje se pojavljuju, od narušavanja ili potpunog izostanka poštenog tržišnog natjecanja i sklapanja ugovora za ponude koje nisu bile najbolje, kao i činjenicu da se socijalna ekonomija velikim dijelom financira iz državnog proračuna, što implicira da javne financije moraju biti održive.

Kroz same ciljeve akcijskog plana koji je donesen u prosincu 2021. trebali bi se stvoriti uvjeti za razvoj socijalne ekonomije, koji uključuju zakonske okvire i napredak socijalne ekonomije i gdje bi se mogao dogoditi značajan zaokret, u smislu novih oblika oporezivanja, olakšanih putova državnih potpora, financijske potpore, inovativnih shema nabave i javne nabave, homogenizacije modela poduzeća i zakonodavnog okvira među državama članicama.

Zaključno, neosporna je činjenica da je tijekom posljednjeg desetljeća Europska komisija poduzela korake za poticanje razvoja socijalne ekonomije i socijalnih poduzeća, kao dio europskog socijalnog tržišnog gospodarstva, međutim isto tako je činjenica da se dosadašnja postignuća moraju konsolidirati i poboljšati, kako bi EU mogla dugoročno zadovoljiti potrebe, ali i odgovoriti na moguće financijske i zdravstvene krize.

S obzirom da socijalna ekonomija, između ostalog podrazumijeva i oblik poslovanja i poslovne subjekte koji su neovisni od javne vlasti, neminovno se nameće pitanje – što se može očekivati povezivanjem i hoće li akteri socijalne ekonomije iz različitih organizacijskih oblika (zadruga, društvena poduzeća, zaklade, udruge, dobrotvorna društva...) imati dovoljno razvijenu svijest da zadrže socijalan i pravedan temelj svog poslovanja. Ostvarivanje društvenih i solidarnih ciljeva socijalne ekonomije očekuje se od svih tvrtki i kada govorimo o profitu treba postojati podjela moći i puna uključenost radnika u upravljanje. Kako bi bili dio socijalne ekonomije od poslodavaca se očekuje da se uključe u socijalni dijalog na svim razinama i potpišu kolektivne ugovore.

Socijalna ekonomija, zasigurno može doprinijeti stvaranju socijalne pravednosti u gospodarstvu i društvu, smanjiti sve veću diferencijaciju između bogatih i siromašni, odgovoriti na globalne izazove klimatskih promjena i devastaciju okoliša, demografskog starenja stanovništva i svih društvenih i ekonomskih silnica koje utječu na promjene u suvremenom društvu, no zbog same kompleksnosti integracije iste, potrebe razvijanja svijesti svih dionika o samom procesu i njezinim benefitima, bit će to težak put.

Ambiciju da se načela ovog poslovnog modela uključe u cjelokupno gospodarstvo treba, svakako pozdraviti, s obzirom da neke politike EU i pravila tržišnog natjecanja, blago rečeno ne idu u pravom smjeru.

Piše: Snježana Nemec/Demos media

OVAJ PROJEKT FINANCIRAN JE SREDSTVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKO IZVRSNOSTI AGENCIJE ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

 Facebook

 Tweet

DemosMedia

26. kolovoza 2023.

FOTO:
SCREENSHOT/YT

Tomaševićev porezni udar na iznajmljivače : “Želimo da stanovi idu u dugi najam”

Opširnije

26. kolovoza 2023.

FOTO: KGK/FB

Je li Kolindi ugrožen život? Ni jedan političar nije ovako čuvan, ne odvajaju se od nje 24 sata. Sve proglašeno tajnom

Opširnije

26. kolovoza 2023.

FOTO: INSTAGRAM

Mnogi još nisu prežalili odlazak jedne od najljepših Hrvatica s malih ekrana, a sada je počastila pogledom na svoje tijelo bez mane!

Opširnije

KATEGORIJE

Umjetnost

Podcast studio

Zaželi

Nekategorizirano

Općine

Kolumne

Županija

Udruge građana

Obrazovanje

Gradovi

PRATITE

NAS

NEWSLETTER

Za naše novosti pretplatite se na naš newsletter. Možete se odjaviti u bilo kojem trenutku.

Ovdje upišite Vašu email adresu

Pročitao sam i slažem se s uvjetima i odredbama

Pretplatite se

Impresum

Kontakt

O nama

Uvjeti korištenja

Prodaja i marketing

Redakcija

Pravila privatnosti